

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра плодоовочівництва і виноградарства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан біологічного факультету

/Ярослава ГАСИНЕЦЬ /

_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК-4 Агробізнес у садівництві, овочівництві і виноградарстві

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	Н сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н1 Агрономія
Освітня програма	Садівництво та виноградарство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни ОК 4 «Агробізнес у садівництві, овочівництві і виноградарстві» для здобувачів вищої освіти галузі знань **Н сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина** спеціальності **Н Агрономія**, освітньої програми садівництво та виноградарство.

Розробники: Савіна О.І., проф., доктор сільськогосподарських наук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **плодоовочівництва і виноградарства**

протокол № 10 від «27» червня 2025 р.

Завідувач кафедри Віталій СИМОЧКО

Схвалено науково-методичною комісією біологічного факультету

протокол № 8 від «27» червня » 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Андрій ГАМОР

© Савіна О.І., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки: 2025-26	
Загальна кількість годин – 90\36	36	36/10
Кількість модулів –2	Семестр: 1	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента –	1	1
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: контрольні	Лабораторні:	
	0	
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота/індивідуальна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни — дати фахівцям сфери АПК необхідний обсяг знань для успішної маркетингової діяльності, забезпечити вивчення теоретичних основ і практичних аспектів складових агробізнесу та маркетингового комплексу, без знання яких неможливо успішно вести справу в умовах сучасного продовольчого ринку. Завдання дисципліни — вивчення сфери агробізнесу на селі, маркетингових технологій відносин споживачів продовольчих товарів з виробниками, суб'єктами сфери переробки й просування сільськогосподарської продукції; набуття вмінь і навичок творчого пошуку резервів і способів підвищення ефективності маркетингової діяльності на аграрному ринку. Предмет вивчення — агропромисловий комплекс та овочівництво, плодівництво і виноградарство як об'єкт і сфера агробізнесу та маркетингу.

Результатом вивчення предмету є одержання **загальних компетентностей (ЗК):**

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до пошуку, опрацювання та узагальнення професійної і науково-технічної інформації, генерувати нові ідеї, їх відстоювати й цілеспрямовано реалізовувати;
- Здатність розробляти та управляти проєктами.

Разом з тим одержати **фахові компетентності (ФК):** здатність критично осмислювати і прогнозувати стан і перспективи розвитку садівництва і виноградарства; здатність використовувати нормативно-законодавчу базу з метою правового захисту об'єктів інтелектуальної власності, які розробляються і застосовуються в технологічних процесах аграрних формувань.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни ОК4 «Агробізнес у садівництві, овочівництві і виноградарстві» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК6 Економіка, підприємництво, менеджмент, ОК29 плодівництво, ОК30 виноградарство, ОК31 овочівництво.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «садівництво та виноградарство», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та практичних задач і проблем плодівництва, овочівництва, виноградарства, грибівництва.	ПРН 2
	ПРН 3

3. Відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.	ПРН 4
4. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти з урахуванням цілей, наявних обмежень, а також соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.	ПРН 5
5. Застосовувати сучасні методи та засоби досліджень, зокрема, біометричні, математичного, комп'ютерного моделювання для розв'язання складних задач садівництва та виноградарства.	ПРН 6
6. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних та наукових питань, обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, впровадження проектів, інновації та управління виробництвом у галузі аграрних наук і продовольства.	ПРН 8
8. Приймати ефективні рішення у сфері садівництва та виноградарства, визначати цілі та завдання, генерувати і порівнювати альтернативи, аналізувати сценарії та ризики.	ПРН 9
9. Здійснювати бізнес-проекування і маркетинговий аналіз інноваційних проектів.	ПРН 10
10. Здійснювати консультування та експертизу з питань інноваційних технологій у плодоовочівництві та виноградарстві.	

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**агробізнес і маркетинг у садівництві, овочівництві та виноградарстві**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
8. Приймати ефективні рішення у сфері садівництва та виноградарства, визначати цілі та завдання, генерувати і порівнювати альтернативи, аналізувати сценарії та ризики.	ПРН 8
9. Здійснювати бізнес-проекування і маркетинговий аналіз інноваційних проектів.	
10. Здійснювати консультування та експертизу з питань інноваційних технологій у плодоовочівництві та виноградарстві.	ПРН 10

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «**Агробізнес у садівництві, овочівництві і виноградарстві**» є:

1. Оформлення рефератів за розданою темою
2. Здача бізнес-планів за видом діяльності

3. Здача практичного заняття
4. Модульні контрольні у вигляді ККР.

При оцінюванні знань використовують такі форми та методи контролю: поточний та підсумковий. Поточний контроль здійснюється на основі модульних контролів. Ф о р м и поточного контролю: тестові завдання з множинним вибором відповіді, співбесіда. Підсумковий контроль здійснюється на основі кінцевого контролю теоретичних знань у вигляді іспиту ECTS. Ф о р м и підсумкового контролю: тестові завдання з множинним вибором відповіді, загальні питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	20	3	20
Презентація	1	5	1	5
Реферат/лекція	1	5	1	5
Бізнес план	1	20	1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна виконується за розробленими пакетами питань і тестів ККР і оцінюється за тими ж вимогами: тестові питання 40 балів, перше питання 25 балів та друге питання 35 балів, що у сумі дає 100 балів.

Критерії оцінювання бізнес плану

Для одержання 20 балів необхідно розкрити повністю суть бізнес-плану згідно вимог, які представлені студенту. Особливо важливим є структура виробництва, технологічне забезпечення виробництва та структура управління. Врахувати ризики та логістику реалізації продукції з врахуванням можливих конкурентів. Якщо ці матеріали не розкриті оцінка знижується. Такі ж вимоги до маркетингового плану.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Якщо студент добре опанував матеріали лекційного і практичного характеру, добре захистив бізнес-план, представив матеріали презентації та реферат за обраною темою у вигляді лекції для студентів молодших курсів та студентів свого курсу індивідуального характеру, то одержує високу оцінку згідно розроблених і викладених критеріїв оцінювання. Залік зараховується автоматично, якщо студент успішно виконав заплановану програму і задоволений рівнем оцінювання. Такі вимоги висуваються і для студентів заочного відділення.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1 Агробізнес у садівництві, овочівництві і виноградарстві

Тема 1. Основи агробізнесу, суть, еволюційні аспекти, правове регулювання агро бізнесу

Тема 2. Організація фінансового забезпечення бізнесу

Тема 3 Організація інфраструктури бізнесу

Тема 4. Організація управління персоналом у бізнесі. Організація роботи з інформацією. Організація укладання комерційних угод. Організація захисту комерційної таємниці

Тема 5. Страхування та управління ризиками в бізнесі. Трансформаційні процеси у аграрній сфері економіки Територіальні особливості організації виробництва с.-г. продукції. Створення фермерського господарства. Бізнес-планування у АПК

Модуль 2 Маркетинг у садівництві, овочівництві і виноградарстві

Тема 6 - 7. Теоретичні засади і практичні аспекти аграрного маркетингу

Тема 8 . Система продовольчого маркетингу

Тема 9. Маркетинг у садівництві і виноградарстві

Тема 10. Розробка плану маркетингу за напрямками агробізнесу у овочівництві

Тема 11. Розробка плану маркетингу за напрямками агробізнесу у садівництві та виноградарстві

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Основи агробізнесу в плодовоовочівництві та виноградарстві												
Тема 1.	11	2				4	7	1			5	
Тема 2.	14	2	2				11		1		5	5
Тема 3	14	2	2				11	1			5	5
Тема 4	24	2	2			10	16	1			10	5
Тема 5	24	2	2			10	6		1			5
Разом за	62	10	8			24	50	3	2		25	20

модулем 1												
Модуль 2. Напрями маркетингу в плодоовочівництві												
Тема 6.	4	2				2	8				5	2
Тема 7.	6	2	2			2	8	1			5	2
Тема 8	6	2	2			6	8	1			5	2
Тема 9	6	2	2			5	6	1			5	2
Тема 10	4	1	1			5	6		1		5	
Тема 11	2	1	1				3		1		4	2
Разом за модулем 2	28	10	6			10	40	3	2		25	10
Усього годин	90	20	16			30	90	6	4		54	30

Теми лекцій

№ п/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1. Основи агробізнесу в плодоовочівництві і виноградарстві		
1.	Основи агробізнесу, суть, еволюційні аспекти, правове регулювання агробізнесу	2
2.	Організація фінансового забезпечення бізнесу	2
3.	Організація інфраструктури бізнесу	2
4.	Організація управління персоналом у бізнесі. Організація роботи з інформацією. Організація укладання комерційних угод. Організація захисту комерційної таємниці	2
5.	Страховання та управління ризиками в бізнесі. Трансформаційні процеси у аграрній сфері економіки Територіальні особливості організації виробництва с.-г. продукції. Створення фермерського господарства. Бізнес-планування у АПК	2
Разом		10
Модуль 2. Напрями маркетингу в плодоовочівництві і виноградарстві		
6.	Теоретичні засади і практичні аспекти аграрного маркетингу	1
7.	Основні засади маркетингу в агробізнесі	1
8.	Система продовольчого маркетингу	2
9.	Маркетинг у садівництві і виноградарстві	2
10.	Розробка плану маркетингу за напрямами агробізнесу у овочівництві	2
11.	Розробка плану маркетингу за напрямами агробізнесу у садівництві та виноградарстві	2
Разом		10
Разом		20

Теми семінарських занять (не передбачено навчальним планом)

Теми практичних занять

№ п/п	модуль 1	Кількість годин

		Стац	заочно
1.	Організаційно-правові форми підприємництва, нормативна документація	2	
2.	Відкриття власної справи на селі, малий і середній бізнес	2	1
3.	Бізнес-план, податкова та кредитна системи	4	1
Разом		8	
№ п/п	модуль 2		
4.	Планування маркетингу у овочівництві	2	
5.	Маркетинг у плодівництві	3	1
6.	Маркетинг у виноградарстві	3	1
Разом		16	4

Теми лабораторних занять
(не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Стац.	заочно
Модуль 1. Основи агробізнесу в плодоовочівництві та виноградарстві			
1	Посередницькі структури агропродовольчого ринку	2	2
2	Кооперація та інтеграція підсобних господарств населення	2	2
3	Організація закупівель сільськогосподарської продукції	5	2
4	Аграрно-промислова інтеграція в АПК	1	2
5	Державна підтримка розвитку особистих підсобних господарств населення	2	2
6	Нова інфраструктура заготівель продукції у приватного сектору	2	2
Модуль 2. Напрями маркетингу в плодоовочівництві			
7	Оподаткування та його особливості у сільському господарстві	5	2
8	Особливості господарювання на власних і орендованих землях	5	2
9	Природа підприємницької діяльності. Правові засади підприємництва	5	2
10	Відкриття власної справи. Етапи.	1	5
11	Основні типи ринкових структур. Ринок з монополістичною конкуренцією. Ринкова інфраструктура	2	2
12	Спеціалізація агробізнесу. Правове регулювання. Державне регулювання. Світовий досвід державного регулювання Культура підприємця	2	5
Разом		54	80

Індивідуальні завдання

Виділяється 20 годин денна та 50 годин заочно

Складання бізнес-плану, концепція, функції, призначення на різні види діяльності

Культура підприємця на різних етапах становлення та функціонування - реферати.

Висвітлення матеріалу з обраної теми у вигляді лекції чи практичного заняття студентом з презентацією матеріалу.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Відвідування курсів з тренінгу видів агробізнесу, маркетингу, культури поведінки при заключенні договорів, телефонні розмови, ділове листування та інше (Тренінги спеціалістів і викладачів УжНУ за новітніми підходами в напрямі реклами, збуту продукції, одержання грантів на наукові розробки та інше.

Лекції-фільми з досвіду європейських країн.

Лекції з ілюстраціями та презентаціями новітніх підходів вирішення різних питань аргументації бізнесу та маркетингу. Відвідування підприємств з передовим досвідом технології та структури керівництва.

Фільми, презентації, новітня література у електронному варіанті, власне виданий навчально-методичний посібник, Обмін матеріалами з навчальних вузів Словаччії, Угорщини, матеріали Європейських тренінгів, які проводяться при обласній адміністрації.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
2. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua
5. Комітет з питань промислової політики та підприємництва: www.komprompol.rada.gov.ua
6. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua
7. Український союз промисловців та підприємців: www.uspp.ua
8. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу: www.uaib.com.ua.
9. Офіційний сайт Міжнародної асоціації бізнес інновацій: www.inbia.org
10. Сайти бізнес-новин: www.business.ua; www.business.vesti-ukr.com;
11. О.І.Савіна, В.В.Симочко, П.Ф. Желтвай, О.О. Матієга Практикум з агробізнесу та маркетингу в плодоовочівництві та виноградарстві/ Бакта, 2023. 236с. . <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/56157>
12. К.А. Шейдик, О. І. Савіна, О.М. Вантюх. Навчально методичний посібник «Маркетинг сільськогосподарської продукції». Ужгород. 2023. 102с.

13. Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm.
14. Глубіш Л. Особливості продовольчого забезпечення населення України / Л. Глубіш // Аграрна економіка. – 2013. – Т. 6, № 1–2. – С. 24–27.
15. Данько Ю. І. Маркетингові аспекти товарної політики аграрних підприємств / Ю. І. Данько // Агроінком. – 2006. – № 1. – С. 43–45.
16. Єрмаков О. Формування ринку плодів в Україні / О. Єрмаков, Е. Рибак, А. Шумейко // Економіка АПК. – 2001. – № 7. – С. 6–12.
17. Магійович Р. І. Маркетингові заходи на ринку продукції виноградарства / Р. І. Магійович // Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в умовах трансформації економіки : матеріали Мізвуз. наук.-прак. конф., 17-18 квітня 2003 р. – Рівне : УДУВГП, 2003. – С. 84 – 86.
18. Маркетинг : [навч. посіб.] / В. В. Липчук, Р. П. Дудяк, С. Я. Бугіль, Я. С. Янишин. – Львів : Магнолія 2006, 2012. – 456 с.
19. На Закарпатті у виноградарство хочуть вкласти 342 млн грн : [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://zaxid.net/news/showNews.do?na_zakarpatti_u_vinogradarstvo_hochut_vklasti_342 mln_grn&objectId=1105477.
20. Пасхавер Б. Й. Сучасний стан продовольчої безпеки / Б. Й. Пасхавер // Економіка АПК. – 2014. – № 4. – С. 5.
21. Рибак А. В. Концепція розвитку ринку продукції садівництва / А. В. Рибак, А. І. Шумейко // Економіка АПК. – 2002. – № 3. – С. 76–80.
22. Рибінцев В. О. Маркетинг винограду і вина : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : 08.06.02 / Рибінцев В. О. – К., 2002. – 35 с.
23. Рибінцев В. О. Маркетинг винограду і вина : [монографія] / В. О. Рибінцев. – К. : Інститут аграрної економіки, 2000. – 347 с.
24. Рыбинцев В. А. Дегустация в системе рекламы винодельческой продукции / В. А. Рыбинцев // Економіка АПК. – 1999. – № 12. – С. 53–61.
25. Семенов В. Ф. Загальний курс агробізнесу : [навч. посіб.] / В. Ф. Семенов, І. Ю. Сіваченко, В. П. Федоряка ; за ред. В. Ф. Семенова, І. Ю. Сіваченка. – К. : Знання, КОО, 2000. – 301 с.
26. Соловійов І. О. Агрорекламний маркетинг: системна методологія, реалізація концепції : [монографія] / І. О. Соловійов. – Херсон : Олди-плюс, 2008. – 344 с.
27. Споживання продуктів харчування в домогосподарствах Закарпатської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/vitrat/>
28. Агробізнес в овочепродуктовому підкомплексі України / Під ред. Макаренко П.П., Криворучко В.І., Кириленко І.Г. та ін. – К.: Нива. – 1997. – 138 с. 2.
29. Писаренко В.В. Маркетинг овочевої продукції (методичні та практичні аспекти): Монографія. – Полтава: ФОП Говоров С.В. – 2008. – 304 с.
30. Балабанова Л. В. Маркетинг : підручник / Л.В. Балабанова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Знанн-Прес, 2011. – 645 с.
31. Петруня Ю. Є. Маркетинг: навчальний посібник / Ю. Є. Петруня, В. Ю. Петруня. – 3-те вид., переробл. і доповн. – Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2016. – 362 с.
32. Корольчук О.П. Маркетинг. Ситуативні, творчі та контрольні завдання : практикум / О.П. Корольчук, Л.М. Шульгіна. – К.: КНТЕУ, 2003. – 259 с.
33. Павленко А. Ф. Маркетинг: підручник / А. Ф. Павленко [та ін.] ; Київський національний економічний ун-т імені Вадима Гетьмана ; наук. ред. А. Ф. Павленко. – К. : КНЕУ, 2008. – 600 с.
34. Маркетинг і менеджмент інноваційного розвитку : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми : Університетська книга, 2015. – 728 с.
35. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посіб. / В. М. Алієва-Барановська. – К. : Ліра-К, 2013. – 560 с.

36. Бабій Л. Конкуренція у міжнародному бізнесі : навч. посіб. / Л. Бабій. – К. : Університет економіки та права «КРОК», 2010. – 152 с.
37. Балабанова Л. В. Маркетинг : Підручник / Л. В. Балабанова. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2011. – 543 с.
38. Бондарчук Ю. В. Безпека бізнесу : організаційно-правові основи : наук.-практ. посіб. / Ю. В. Бондарчук, А. В. Марущак. – К. : Скіф; КНТ, 2008. – 369с.
39. Бровкова О. Г. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / О. Г. Бровкова. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.
40. Войчак А. В. Маркетинговий менеджмент: Підручник / А. В. Войчак. –К.: КНЕУ, 2009. – 328 с.
41. Гуменник В. І. Менеджмент організацій: навч. посіб. / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О. С. Кондур. К.: Знання, 2012. 503 с.
42. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: навч. посіб. / Г. М. Захарчин – К.: Знання, 2008. – 437 с.
43. Калина А. В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні / А. В. Калина. – К. : Патерик, 2014. – 498 с.
44. Кікіб О. М. Теорія бізнесу: навч. посіб. / О. М. Кікіб, К. В. Белоусов. – К. : Алерта, 2012. – 256 с.
45. Мельников А. М. Основи організації бізнесу: навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] К.: Центр учбової літератури, 2013. – 200 с.
46. Мирошніченко О. Базовий посібник з інтернаціоналізації бізнесу і виходу на ринки Європейського Союзу / О. Мирошніченко, 2014. – 180 с.
47. Основи підприємництва: теорія і практикум : навч. посіб. / В. Г. Воронкова, А. Г. Біліченко, О. В. Желябін, М. А. Ажажа. – Львів : Магнолія, 2009. – 454с.
48. Райз Е. Стартап без помилок. Посібник зі створення успішного бізнесу з нуля. / Ерік Райз. –К. : Віват, 2016. – 368 с.
49. Скібіцька Л. І. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга 1. Організація бізнесу: навч. посібник / Л. І. Скібіцька, О. М. Скібіцький. – К. : Кондор, 2009. – 896 с.
50. Фінанси бізнесу / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В., Сич О. А. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 432 с.
51. Фінанси малого бізнесу : навч. посіб. / А. А. Фастовець, І. В. Фисун. К.: Кондор, 2013. – 302 с.
52. Фомішина В. М. Основи бізнесу : навч. посіб. / В. М. Фомішина, С. І. Чеботар. К.: ВЦ «Академія», 2009. – 384с.
53. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства / Л. А. Швайка. К.: Ліра-К, 2014. – 268 с.
54. Савіна О.І., Шейдик К.А. Економічна ефективність вирощування сортів фундука та вимоги до якості урожаю. International scientific-practical conference “State and trends in the development of science, education, technology and society”: conference proceedings (Tampere, Finland, February 27, 2024). Tampere, Finland: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. P. 54-57. The proceedings of the International scientific UDC 001.1:001.8:37.09 <https://www.economics.in.ua/2024/03/27-02.html>

Інформаційні ресурси

Електронні підручники, статті, різні нормативні документи, матеріали Інтернету.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)